

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти (4,10 р.н.)

освітньої програми «Фармація»

(назва освітньої програми)

спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «22 Охорона здоров'я»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

**Коваленко Світлана
Миколаївна**

svetlana_kovalenko77@ukr.net

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Коваленко Світлана Миколаївна

Доктор фармацевтичних наук, професор ЗВО кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ. Досвід науково-педагогічної діяльності – 21 рік. Викладає освітні компоненти: «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі», «Системи управління якістю», «Аудит систем управління якістю», «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці», «Експертиза якості продукції». Наукові інтереси: впровадження систем управління якістю, інтегрованих систем управління на вітчизняних підприємствах та закладах, оцінка ризиків в системах управління, підвищення результативності внутрішніх аудитів.

5. Консультації: відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: Освітня компонента є вибірковою компонентою в підготовки здобувачів спеціальності «Фармація, промислова фармація» за освітньою програмою «Фармація». Її основним завданням є підготовка здобувача вищої освіти, що володіє знаннями і практичними, що володіє знаннями і практичними навичками з аналізу негативного впливу різного роду небезпек на життя та здоров'я людини, методами, засобами і заходами захисту від них, а також охорони праці на рівні установи, безпечних здорових умов праці на робочих місцях, необхідних засобів індивідуального захисту для працівників, страхування працівників від нещасних випадків тощо.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» є формування у майбутніх фармацевтів умінь і компетентностей для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі; забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці, а також формування відповідальності за

особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:: проведення лекцій і практичних занять.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

9. Програмні результати навчання: ПРН03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Промислова екологія», «Цивільний захист», «Соціологія», «Актуальні питання наркоманії та токсикоманії», «Біоетика та біобезпека», «Основи конституційного права України».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин: 36 годин аудиторних занять, з них – 10 годин лекцій, 18 годин – практичних занять, 8 годин - семінари, 54 години самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Основні аспекти безпеки життєдіяльності.

Тема 1. Теоретичні та правові основи безпеки життєдіяльності. Природні небезпеки, характер їхніх проявів та наслідки. Визначення та оцінка рівня впливу небезпечних та шкідливих факторів середовища на людину. Наукові засади безпеки життєдіяльності. Основні поняття та визначення у безпеці життєдіяльності. Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів. Природні небезпеки, характер їхніх проявів та наслідки. Визначення та оцінка рівня впливу небезпечних та шкідливих факторів середовища на людину.

Тема 2. Визначення та оцінка рівня впливу механічних, хімічних, біологічних та психофізіологічних факторів безпеки на людину. Ризик як кількісна оцінка безпеки.

Механічні небезпеки. Хімічні фактори безпеки. Біологічні фактори безпеки. Психофізіологічні фактори безпеки. Загальна оцінка та характеристика небезпек. Концепція прийняттого (допустимого) ризику. Управління ризиком. Якісний аналіз небезпек.

Змістовий модуль 2. Охорона праці в фармацевтичному секторі галузі «Охорона здоров'я».

Тема 3. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці. Законодавча база України про працю. Законодавча база України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці»: структура, зміст, характеристика розділів. Умови праці. Класифікація умов праці. Засоби індивідуального захисту. Організація охорони праці. Відповідальність за порушення нормативно-правових актів з охорони праці. Порядок розробки та затвердження інструкцій з охорони праці.

Тема 4. Розробка, затвердження й облік інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки.

Вимоги до безпеки праці про роботі з вибухонебезпечними та вогненебезпечними речовинами на фармацевтичних виробництвах, в аптеках, на складах. Вимоги до пожежної безпеки закладів фармації. Поняття посадової інструкції. Загальні вимоги до оформлення посадових інструкцій.

Розробка, затвердження й облік інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки і дії у надзвичайних ситуаціях. Структура, зміст і побудова інструкцій з охорони праці. Розроблення, затвердження та введення в дію інструкцій з охорони праці. Вимоги до безпеки праці при роботі з вогненебезпечними та вибухонебезпечними речовинами. на фармацевтичних виробництвах, аптеках, складах. Вимоги до пожежної безпеки закладів фармації. Загальні вимоги до атестації робочих місць.

Тема 5. Розробка, затвердження й облік інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки.

Вимоги до безпеки праці про роботі з вибухонебезпечними та вогненебезпечними речовинами на фармацевтичних виробництвах, в аптеках, на складах. Вимоги до пожежної безпеки закладів фармації.

Проведення розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Процедура проведення розслідування нещасних випадків та/або гострих

професійних захворювань (отруєнь). Класифікація страхових випадків. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Нещасні випадки, гострі професійні захворювання (отруєння) в закладах фармації. Атестація робочих місць за умовами праці.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Семестровий екзамен: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік, семестровий екзамен.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-2. Для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 3-5 змістового модулю 2, та результати за контроль змістового модулю 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Основні аспекти безпеки життєдіяльності. - оцінювання тем (1-2) робота на заняттях (усне опитування, виконання практичних завдань, написання есе, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач; - контроль змістового модуля 1 (підготовка презентації та , вирішення ситуаційних задач)	40 (40 %)
Змістовий модуль 2: Охорона праці в фармацевтичному секторі галузі «Охорона здоров'я». - оцінювання тем (3-5) робота на заняттях (усне опитування, виконання практичних завдань, написання есе, вирішення ситуаційних задач; - контроль змістового модуля 2 (підготовка презентації та вирішення ситуаційних(розрахункових) задач)	60 (60 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної

добросовісності ґрунтується на засадах академічної добросовісності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobroshesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедалайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів.

Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osvity-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	1. Охорона праці в медичній галузі: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ - мед. ун-тів, ін-тів та акад. / О. П. Яворовський [та ін.]. - 2-ге вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 208 с.
------------------------	---

	<p>2. Безпека життєдіяльності : підручник / О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Применко. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 447 с.</p> <p>3. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: підручн. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 448 с.</p> <p>4. О.В. Жуковіна, Г.А. Грецька, Р.В., Сагайдак Р.В. Основи охорони праці: метод. рекомендації для проведення семін. занять. – Х.:НФаУ, 2018. – 59 с.</p> <p>5. Жуковіна О. В., Грецька Г. А. Безпека життєдіяльності : метод. рек. до практ. та семінар. занять здобувачами вищої освіти усіх спец. Харків : НФаУ, 2021. 118 с.</p> <p>6. Жуковіна О. В., Грецька Г. А. Безпека життєдіяльності : метод. рек. до виконання самот. роботи здобувачами вищої освіти усіх спец. Харків : НФаУ, 2021. 18 с.</p> <p>7. Соціальна та виробнича безпека діяльності : навч. посібник [для здобувачів вищої освіти спец. «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи»] / А. А. Котвіцька [та ін.] ; за ред. доц. О. В. Жуковіної ; НФаУ, Державна служба України з питань праці. Харків : НФаУ, 2019. 220 с.</p> <p>8. Березуцький В. В. Безпека людини у сучасних умовах : моногр. Нац. техн. ун-т "Харківський політехн. ін-т". Харків : ФОП Мезіна В. В., 2018. 208 с.</p> <p>9. Березуцький В. В. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручн. Харків : НТУ "ХП", 2018. 553 с.</p>
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1.Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручн. / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: Каравела, 2021. 268 с.</p> <p>2. Качура Т. М. Основи охорони праці та охорона праці в галузі : робочий зошит для самот. роботи студ. спец. 226 "Фармація, промислова фармація.-"2021. Х.: НФаУ.46 с.</p> <p>3. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні: навч. посіб. К.: Дакор, 2019. 508 с.</p> <p>4. Желібо Є.П., Сагайдак І.С. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Унт державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2020. 256 с .</p> <p>5. Lisna A.G., Kovalenko Sv.M., Litvinova O.V. Directions for improvement of the system of labor protection management at a pharmaceutical enterprise using digital technologies // Annals of Mechnikov Institute. - 2023. - №2. - 31-36 p.</p> <p>6. Коваленко С.М. Особливості організації охорони праці в закладах фармації./ С.М. Коваленко, А.Г.</p>

	<p>Лісна//Матер. І науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я» - Харків, 2023. - С. 164-165.</p> <p>7. Лісна А.Г. Особливості викладання безпекових дисциплін у закладах вищої освіти. / А.Г. Лісна, С.М. Коваленко// Матер. міжнародної дистанційної екологічної наук.-практ. конф. «Екологія. Здоров'я людини. Проблеми та перспективи людства» - Харків, 2023. - С. 216-218.</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/. 2. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 3. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini/ 4. Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/. 5. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://dsp.gov.ua/. 6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4053</p>

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: персональні комп'ютери - 27 од. Програмне забезпечення: програма для організації відеоконференцій ZOOM; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.